

Sisällys

Lukijalle.....	9
Toimittajat.....	11
Kirjoittajat.....	12

I Potilasturvallisuuden perusteet

■ 1 Potilasturvallisuuden määritelmät, käsitteet ja viitekehykset	14
<i>Tuija Ikonen, Johanna Tulonen-Tapio</i>	
■ 2 Systemiajattelu potilasturvallisuuden viitekehyksenä.....	26
<i>Peter Ylen</i>	
■ 3 Kompleksinen toimintaympäristö.....	38
<i>Mari Liukka, Susanna Tella</i>	
■ 4 Inhimilliset tekijät työssä ja turvallisuudessa	46
<i>Anna-Maria Teperi</i>	
■ 5 Turvallisuuskulttuuri	54
<i>Teemu Reiman</i>	
■ 6 Riskien hallinta.....	66
<i>Petri Pommelin</i>	
■ 7 Laatumyön perusteet ja jatkuva parantaminen.....	77
<i>Sanna-Maria Kivivuori</i>	
■ 8 Yleisimmät hoidon haitat, virhetyypit ja suojaukset.....	84
<i>Minna Laukkavirta</i>	
■ 9 Vaaratapahtumien raportointi, virheistä ja onnistumisista oppiminen.....	96
<i>Tuija Ikonen, Kati Saarikivi, Petteri Alavahtola, Hanna Kuusisto</i>	
■ 10 Moniammatillinen tiimityö ja kommunikaatio	109
<i>Christoffer Ericsson, Piritta Setälä</i>	
■ 11 Potilaan ja läheisten osallisuus	119
<i>Kati Myllymäki, Eeva-Liisa Peltonen</i>	
■ 12 Turvallinen lääkehoito	132
<i>Miia Turpeinen</i>	

■	13 Lääkinnälliset laitteet ja niiden merkitys potilasturvallisuudelle	141
	<i>Annika Takala, Sari Lintunen</i>	
■	14 Digitaalisten tietojärjestelmien turvallisuus	150
	<i>Aleksi Schrey</i>	
■	15 Toimenpiteiden turvallisuus.....	161
	<i>Vesa Koivukangas, Leena-Maija Aaltonen</i>	
■	16 Infektioturvallisuus.....	170
	<i>Mari Kanerva, Heli Heikkinen</i>	

II Hoidon ja palvelujen turvallisuus

■	17 Palvelu- ja hoitoprosessien riskit ja suojaukset.....	184
	<i>Tuija Ikonen, Minna Laukkavirta</i>	
■	18 Näyttöön perustuva toiminta ja hoitosuosituksset.....	198
	<i>Jorma Komulainen</i>	
■	19 Uusien menetelmien turvallinen käyttöönotto	204
	<i>Hanna-Mari Jauhonen, Anna-Kaisa Parkkila</i>	
■	20 Kliinisen päätöksenteon vinoumat.....	212
	<i>Iivo Hetemäki</i>	
■	21 Oman osaamisen, hyvinvoinnin ja suoriutumisen arviointi ja hallinta	221
	<i>Susanna Tella, Johanna Tulonen-Tapio</i>	
■	22 Ammatillaisen toipuminen potilasvahingosta tai virheestä.....	230
	<i>Sally Leskinen</i>	
■	23 Turvallinen ensihoito ja akuuttihoito.....	236
	<i>Piritta Setälä, Eeva Tuunainen, Minna Halinen</i>	
■	24 Turvallisuuden varmistaminen anestesiologiassa	248
	<i>Leila Niemi-Murola</i>	
■	25 Diagnostisten alojen turvallisuus	260
	<i>Lasse Lehtonen</i>	
■	26 Lasten ja nuorten hoidon erityispiirteet	269
	<i>Sanna-Maria Kivivuori</i>	

■	27	Synnytysten turvallisuus.....	276
		<i>Mikko Tarvonen, Veli-Matti Ulander</i>	
■	28	Kirurginen turvallisuus.....	287
		<i>Saara Ketola</i>	
■	29	Sisätautien hoidon turvallisuus.....	298
		<i>Tiina Heliö</i>	
■	30	Potilasturvallisuus onkologiassa.....	309
		<i>Maarit Bärlund, Eeva Boman</i>	
■	31	Mielenterveyshaasteet ja päihteet elämänkaaren eri vaiheissa.....	321
		<i>Satu-Liisa Pauniahho, Jarmo Kantonen</i>	
■	32	Ikääntyneiden asiakas- ja potilasturvallisuus.....	331
		<i>Kaisa Halinen, Eeva Ketola</i>	
■	33	Suun terveydenhuollon potilasturvallisuus.....	343
		<i>Nora Hiivala, Maija Kinos-Jehkonen</i>	
■	34	Yleislääketiede ja perusterveydenhuolto.....	354
		<i>Johanna Tulonen-Tapio</i>	
■	35	Potilasturvallisuuden erityispiirteet palliativisessa hoidossa.....	364
		<i>Kaisa Rajala, Tiina Saarto</i>	
■	36	Turvallinen kivunhoito.....	373
		<i>Reino Pöyhä</i>	
■	37	Kotiin annettavien palvelujen turvallisuus.....	380
		<i>Heli Vaartio-Rajalin</i>	
■	38	Digitaaliset ja etänä annettavat palvelut.....	389
		<i>Morag Tolvi, Tuija Ikonen</i>	
■	39	Monialainen palvelujen tarve ja potilasturvallisuus: riskit, yhteensovitus ja ennakointi.....	397
		<i>Hanna Tiirinki</i>	
■	40	Asiakasturvallisuus sosiaalihuollossa.....	407
		<i>Aini Pehkonen</i>	

III Potilasturvallisuuden johtaminen, valvonta ja kehittäminen

■	41 Potilasturvallisuuden johtaminen.....	414
	<i>Marina Kinnunen, Kirsi Juvila</i>	
■	42 Potilasturvallisuuden säädökset.....	425
	<i>Petri Kivinen</i>	
■	43 Turvallisuutta ohjaavat ja valvovat viranomaiset.....	438
	<i>Markus Henriksson</i>	
■	44 Asiakas- ja potilasturvallisuusstrategia.....	448
	<i>Kaisa Halinen</i>	
■	45 Palvelunjärjestäjien ja -tuottajien valvonta.....	457
	<i>Tuula Meinander</i>	
■	46 Hyvät hallinnolliset käytännöt ja omavalvonta.....	471
	<i>Pirjo Laitinen-Parkkonen, Armi Hyry</i>	
■	47 Vakavien vaaratapahtumien tutkinta.....	479
	<i>Merja Sahlström, Mari Liukka</i>	
■	48 Lakisääteiset ja velvoittavat ilmoitus- ja seurantamenettelyt.....	490
	<i>Tuija Ikonen</i>	
■	49 Haittavaikutusten kirjaaminen ja niiden ilmoittaminen hoitoilmoitusrekisteriin.....	502
	<i>Jutta Järvelin, Anne Ålander</i>	
■	50 Potilasvakuutus.....	509
	<i>Minna Plit-Turunen, Morag Tolvi</i>	
■	51 Potilasturvallisuuden mittaaminen ja arviointi.....	519
	<i>Pirjo Mustonen, Sami Pakarinen</i>	
■	52 Potilasturvallisuuden kehittäminen ja suunnittelu.....	527
	<i>Hanna Kuusisto, Teppo Heikkilä</i>	
■	53 Potilasturvallisuuden koulutus, perehdytys ja jatkuva oppiminen.....	533
	<i>Johanna Tulonen-Tapio, Salla Seppänen</i>	

■	54 Kansainväliset potilasturvallisuuden toimijat ja suositukset.....	542
	<i>Saara Ketola</i>	
■	55 Potilasturvallisuuden tutkimus.....	552
	<i>Hanna Kuusisto, Leena-Maija Aaltonen, Morag Tolvi</i>	
■	56 Potilasturvallisuus terveydenhuollon häiriötilanteissa	558
	<i>Juha Valli, Piritta Setälä</i>	
	Hakemisto.....	567